

MONOGRAFIES D'ART

(PINTURA)

JOAQUIM SUNYER

PER

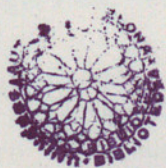
JOSEP MARIA JUNOY

30 reproduccions de pintures

JOAQUIM SUNYER

JOSEP MARIA JUNOY

JOAQUIM SUNYER

30 reproduccions de pintures

R. 17.255

JOHN WILSON BROWN

JOHN WILSON BROWN

JOHN WILSON BROWN

Joaquim Sunyer

I

Fa vora de vint anys—en tenia jo, disset apenes— que vaig conèixer a En Joaquim Sunyer.

La primera vegada que ens veírem fou a París.

Ell habitava, aleshores, un taller, de planta baixa, a la rue Coulaincourt, al cor mateix de Montmartre.

En Sunyer pintava escenes de carrer plenes de vida i moviment, temes femenins amarats de sensual tendresa,

interiors de «chambres d'hotel» d'una suau irització, paisatges de Versalles i de Saint-Cloud esponjosos i multicolors.

Pintava, també, alguns retrats. Gairebé tots ells, de gent aventurera i bohèmia. Entre aquests retrats, amb una figura de l'actor de France, amb un bust del crític d'art Gustau Coquirot...

Per aquells temps En Sunyer em feu, també, un retrat, un gran retrat, de tamany natural, que agradava, per cert, molt a En Zuloaga, amic i veí nostre que, en aquella època, no veia sinó models de Greco i de Zurbaran per tot arreu.

Aquest retrat—que els atzars de la vida sentimental havien de fer anar a parar, uns anys més tard, a les Amèriques—era, segurament, massa sobreexcitat de caràcter i sobreixent en excés de pintoresc. Era, tanmateix, un bon retrat. Posseïa sòlides qualitats pictòriques i havia estat conjuminat amb una fuga i amb un pur entusiasme d'execució que l'avalaven positivament.

Tota l'obra d'aquest període d'En Sunyer porta, per regla general, la mateixa doble marca. La marca del que cerca amb talent, sense una base sòlida de suport encara. La marca d'un sentiment plàstic privilegiat, desprovist d'una suprema raó capdal que l'avalí i el justifiqui.

Interessant, a malgrat de tot, aquest període. Extraordinàriament! Diria i tot, que una certa part de l'encís —aquell, diríem, caient jove, entusiasta i espontani—

propi i característic d'aquelles pintures, l'enyorem en moltes de les pintures ulteriors de l'artista, per més compensacions, per més superacions que ens ofereixin.

Jo anava amb freqüència al taller d'En Sunyer. Hi anava moltes tardes, de la meva casa de la rue des Martyrs, situada davant per devant—oh car amic Inglada!—del Circ Medrano. Passava pel boulevard Rochechouart i la plaça Pigalle, i, en arribar a l'Hipodrome enfocavem la rue Coulaincourt amunt. Atravessava el pont, amb el cementiri Montmatre al dessota. I allí em recolzava, sovint, contemplant, amb una adolescent displicència, les creus i les pedres tombals del fons.

Recordo que em trobava alguna vegada, per aquells volts, amb el malaguanyat Jaume Brossa, que vivia unes passes més enllà, a la rue Custine.

En Brossa anava habillat amb una magnífica armilla de vellut blavenca, caminant sempre arogantment, l'ample pit proa enfora, la barba assíria en constant proeminència, i projectant incessantment, les frases i els «calembours», a tall de gerbes innúmeres de focs d'artifici.

En Joaquim Sunyer, En Brossa i jo, dinàvem molts dies plegats en un restaurant de l'avenue Rachel, a la cantonada del boulevard Clichy, on ens partiem, amb una gentil renovada companyia femenina, el daurat «gigot de prés salé», les brunes lleties a la bretona i els «petits suisses» immaculats.

En Joaquim Sunyer, un dia, de cop i volta va desaparèixer del seu taller. Rebérem, al cap d'algunes setmanes, una carta postal, que venia de Catalunya. Era datada de Sitges.

Quatre mots, tan sols, d'amical salutació.

Res més.

Per la nostra banda, altrament, què se'ns en donava d'aquell viatge i d'aquella carta postal, que representava una vista insignificant de passeig costaner mediterrani: un rengle migrat de palmeres, quatre barquetes aclofades en el sorral...

Catalunya!

Sitges!

Bah!...

Fora de París, fora de Montmatre, fora de la nostre rue Caulaincourt, no vèiem res, no estimavem res, no crèiem en res.

En Sunyer feia més de nou anys que no havia estat a casa seva. París l'havia pres per complert. L'havia pastat de nou al seu gust.

El retorn no es feu pas esperar massa.

Un dia, ens trobem de nou amb En Joaquim Sunyer, arribat de fresc, d'allà baix. Era a l'entrada de l'estiu. Venia un poc torrat pel sol i amb l'esguard tot amarat de clares lluïssors.

Ens mostrà unes quantes teles i uns quans dibuixos.

Vaig remarcar, desseguida, una d'aquelles teles, amb un gran garrofer verd maragda al bell mig, ombrejant un troç de feixa àrida, amb la roca grisa a flor de terra, tota enflairada d'espígols i de romanins, i amb l'ampla faixa blava de la mar al lluny, per on lliscava, joiosament, la més àgil i graciosa de les veles llatines.

Hi havia allí, en germe, en esperança, en potència, tot el Sunyer d'ara.

Era, senzillament, el «coup de foudre», el retop fortíssim, el xoc transcendental de l'home que, per damunt de tota voluntat política preestablerta, per una llei misteriosa de determinisme racial i estètic, havia tocat, instintivament, de cor i de peus a terra, a la terra dels seus vius i dels seus morts, a la seva terra.

L'home desarrelat, l'artista errabund, després de nou llargs anys d'absència, s'havia retrobat amb la seva ànima, que no s'havia mogut, en el fons, mai del seu lloc, i que, un dia o altre, havia, fatalment, d'imposar-li, fos allà on fos, vingués d'allà on vingués, un just i definitiu retorn.

Aleshores, jo no podia capir ni fer-me càrrec del que allò representava, del que allò volia dir, del que allò podia esdevenir un jorn.

En vaig tenir un confús fort pressentiment.

Aquell Sunyer—aquell Sunyer del primer retorn de Sitges—era un altre Sunyer.

II

Passaren els dies i les setmanes i els mesos.

Jo vaig recórrer gairebé tota l'Europa occidental.

En Joaquim Sunyer visqué encara a París i viatjà també per Espanya i per Itàlia.

No va tardar gaire, però, a traslladar-se a Sitges. I allí es fixà. I d'allí ja no se n'havia de moure mai més.

Si deixem de banda els anys primicers de lluita i d'aprenentatge a París, constatem que totes les més interessants etapes de consolidació i maturització del seu art, es descapdellen en la seva terra natal sitgetana.

La pintura d'En Sunyer, fou aquí que s'anà afirmant en continuació i en diferenciació.

En Sunyer no ha estat mai el que hom en diu per automàssia, un colorista.

Més que el color, pròpiament dit, és la claredat del modelat el que preocupa a En Sunyer. La neta grafia dels valors. El conjunt lineal.

En Sunyer no és cap fred sistemàtic. No és tampoc cap teoritzador eixorc. La seva obra dintre la seva unitat és d'una varietat extraordinària.

Hi ha obres d'En Sunyer, en les quals tot és sacrificat a les tintes grises o a les tonalitats torrades. N'hi ha d'altres, però, en què les matitzacions blau-cel, groc llimona i rosa pàl·lid, s'entenen arreu, sense parar compte amb els valors ombrosos complementaris.

Hi ha pintures on els efectes de clar-obscur, s'accentuen, a la manera dels antics pintors bolonesos; hi ha pintures, retrats, sobretot, on les figures apareixen escrites a línia pura, segons refinada característica fórmula xinesa.

Hi ha pintures denses de matèria, plenes de pasta i altres pintures que tenen una finor i una transluciditat d'aquarel·la.

En Sunyer, és cert, ha estat a voltes, un xic massa decoratiu, però mai en detriment absolut de l'emoció natural o directa.

Ha estilitzat, devegades ultramesura, però mai, tampoc, fins l'extrem d'oblidar les lleis i prerrogatives de la matèria vivent.

Ha poetitzat la realitat d'un nu, llindant de prop amb el convencionalisme, però no ha oblidat mai del tot, ni de molt, la veritat fisiològica del nu.

La seva pintura és ferma, és positiva, és realista. Es una pintura de seny robust. Es una pintura catalana per tots quatre costats.

Ara que és, a més, una pintura delicada.

I és per aquesta modalitat, precisament que ha de resultar-nos des del punt de mira catalanesc, doblement preciosa, considerada com oportuna i complementària, amb vistes a l'enriquiment i perfecció del fons racial comú.

I el mateix que diem apropòsit d'aquests punts de tècnica professional i fins i tot manual, podriem dir referent a la diversitat de la seva concepció inspiradora d'ordre intel·lectual pur.

S'ha fet a En Sunyer el retret d'ésser un pintor intel·lectualista. D'ésser un pintor literari. D'ésser un pintor—ha dit algun dels seus malèvols confrarals detractors—per a literats.

Perfectament.

Però això no és cap defecte, això no és cap aberració, en principi.

Ho fóra—i de quina manera—si les potències purament pictòriques d'En Sunyer se'n ressentissin, si les idees destruïssin les formes, si els conceptes anul·lessin les sensacions.

No sent així—i en efecte, no és així en el cas pictorísim del nostre pintor—el retret d'intel·lectualista, de cerebral, de literat formula implícitament, el més noble i el més envejable dels elogis.

Es un retret que és una glòria.

Una veritable superioritat.

JOSEP MARIA JUNOY

El clot dels freres
1914

Col·lecció Barbazanges

En Miquel
1917

Col·lecció Utrillo

La noia del gosset
1917

Col·lecció Plandiura

Paisatge
1917

Col·lecció Mompou

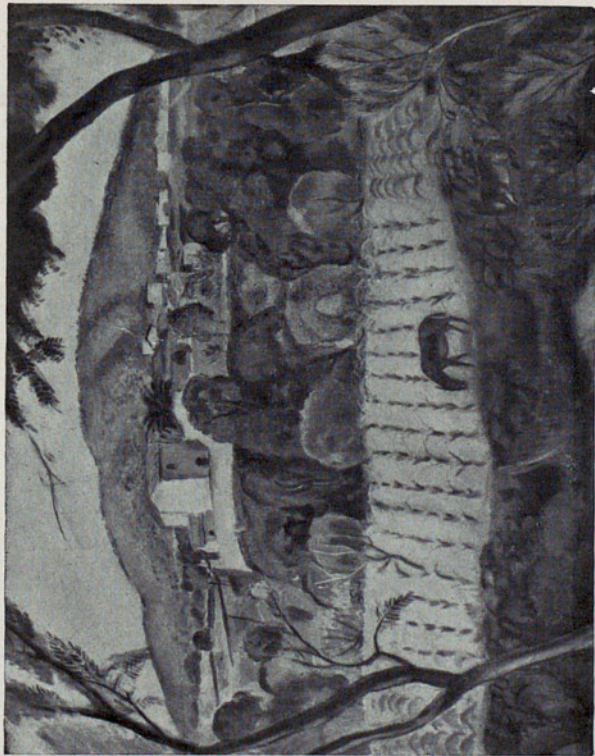
Les cosidores
1918

Col·lecció Rodriguez

La masia

1919

Paisatge

1920

Maternitat

1921

La meva filla
1921

Col·lecció Plandiura

La família
1921

Museu d'Art Modern, Barcelona

La noia del gallet

1921

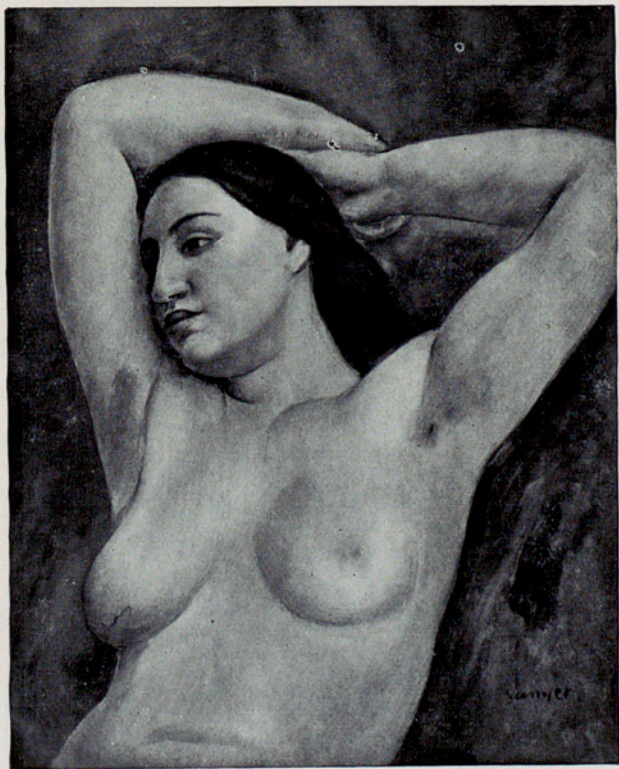
Pins

1921

Nú agegut
1923

Col·lecció Rodríguez

La jueua
1923

Museu de Bilbao

Els nens
1923

Col·lecció Rodriguez

El xal gris
1923

Museo de Bilbao

La Rosalia

1924

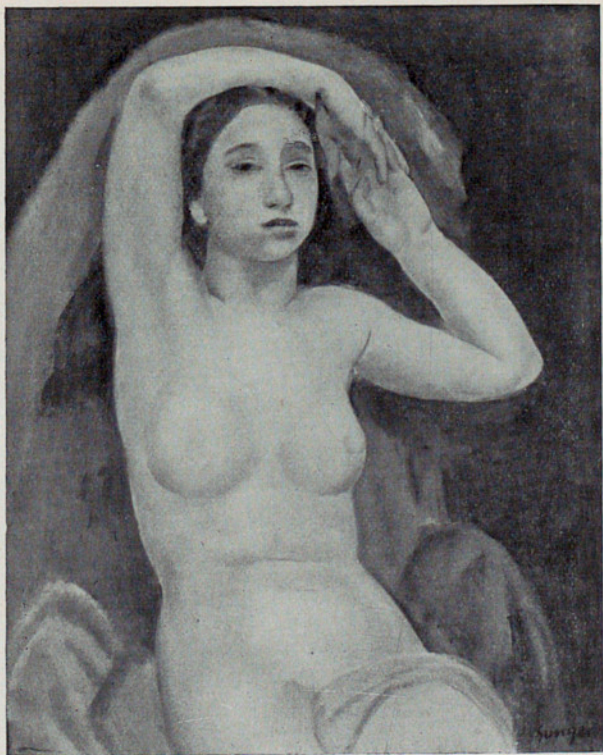
La «Toia»
1924

Col·lecció Rodriguez

La pescadora
1924

Museu de Bilbao

Nu assentat
1924

Col·lecció Rodriguez

Col'lecció Merli

Sanary (França)
1924

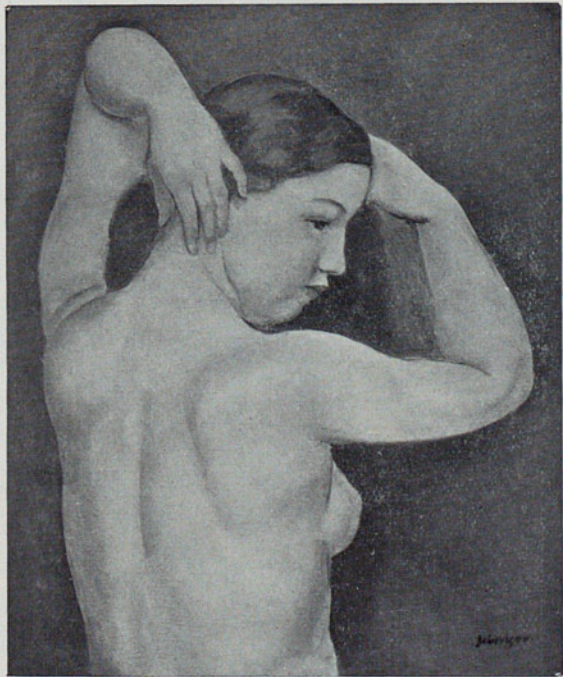
La Maria Dolors
1925

Museu d'Art Modern Madrid

Retrat de nen
1925

Col·lecció Prats

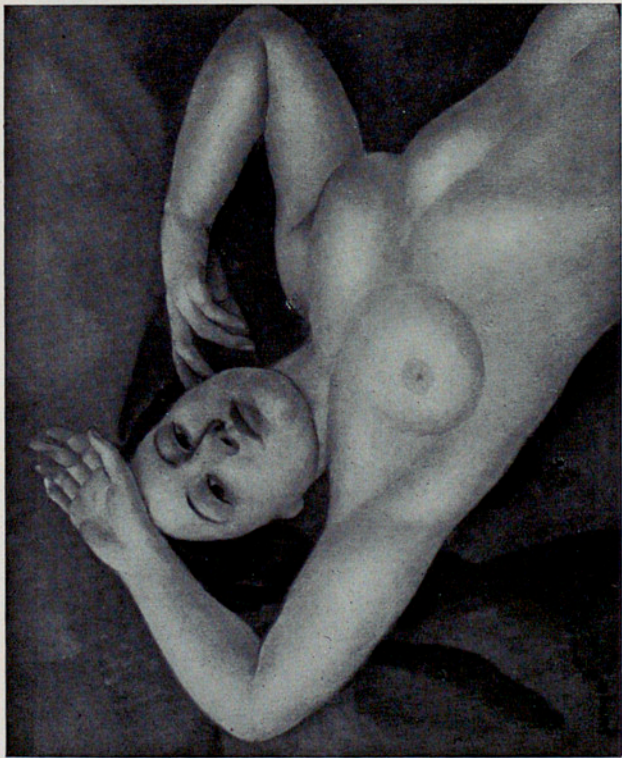
Nu
1925

Col·lecció Alvarez

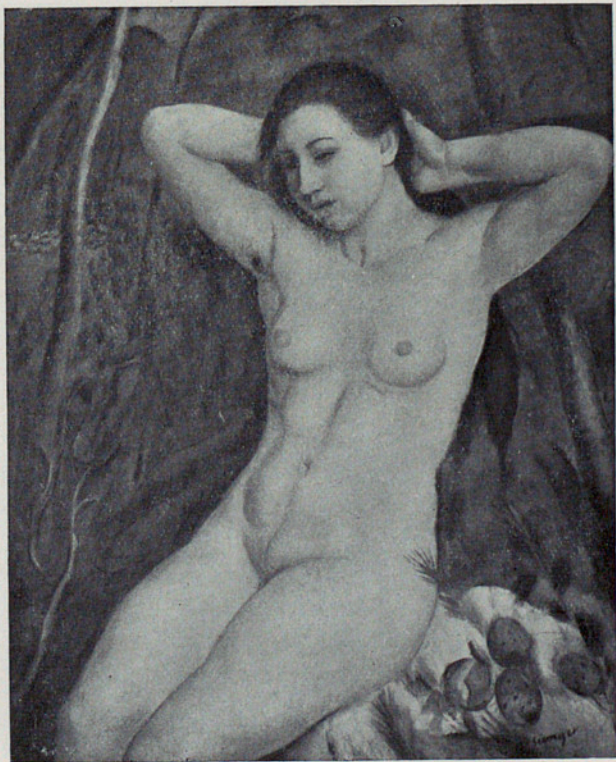
Baigneuse
1925

Col·lecció Alvarez

Nu en un interior
1925

Col·lecció Albarez

Nu en el bosc
1925 .

Museu de Bilbao

La Roseta i el seu nen
(en curs d'execució)

1926

Llescant pa
(fragment)

1926

Llescant pa

1926

MONOGRAFIES D'ART

PINTURA, ESCULTURA, DIBUIX,
CARICATURA, ARQUITECTURA,
ARTS APLICADES.

VOLUMS PUBLICATS

PINTURA

Marquès-Puig, per Carles Riba

Joaquim Torres-Garcia, per Josep-F. Ràfols

Rafael Benet, per J. M. López-Picó

Jaume Guardia, per Rafael Benet

Francesc Vayreda, per Josep M. Capdevila

Joaquim Sunyer, per Josep Maria Junoy

ARTS APLICADES

Jaume Mercadé, per Joan Sacs

Antoni Badrinas, per Rafael Benet

ARQUITECTURA

Antoni Puig Gairalt, per Joan Sacs

DE PUBLICACIÓ IMMEDIATA

ARTS APLICADES

Tomàs Aymat

Santiago Marco

*Monografies d'Art
de les Edicions
«Quatre Coses»
s'imprimeixen en
els tallers Omega
del Carrer Ample
de Barcelona*

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques

1500443473

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA
DE BARCELONA

BIBLIOTECA

Res. Mas.

REG.

17.255

C¹₂₀

SIG.

75.091.1(Sun)Jun

MONOGRAFIES D'ART

Administració
SALA PARÉS-LLIBRERIA
Petritxol, 5
Barcelona
1926

4 PESSETES